

Sygn. akt III UZ 8/21

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z odwołania B. F.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.
o prawo do renty socjalnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 10 czerwca 2021 r.,
zażalenia odwołującej się na postanowienie Sądu Najwyższego - Izby Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych
z dnia 28 sierpnia 2019 r., sygn. akt III UK 116/19,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

B. F., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 21 czerwca 2018 r., III AUa (...), mocą którego oddalono jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w L. z 18 grudnia 2017 r., oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 16 maja 2016 r. odmawiającej prawa do renty socjalnej.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 28 sierpnia 2019 r., III UK 116/19 odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W dniu 8 marca 2021 r. wpłynęło do Sądu Najwyższego pismo sporządzone własnoręcznie przez B.B., w którym wniosła o pozytywne rozpatrzenie skargi kasacyjnej i przyznanie renty socjalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Samodzielny, osobisty udział strony w postępowaniu kasacyjnym, bez reprezentacji przez adwokata lub radcę prawnego, zależy od tzw. zdolności postulacyjnej, przyznanej jednak w art. 87¹ § 2 k.p.c. wyłącznie osobom posiadającym wykształcenie prawnicze i dodatkowe kwalifikacje w zawodach prawniczych, do których żaląca się nie należy.

Przymus zastępstwa strony przez profesjonalnego pełnomocnika ma charakter bezwzględny, co oznacza, że strony muszą być w tym postępowaniu reprezentowane przez adwokata lub radcę prawnego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2012 r., I CO 10/12, LEX nr 1170207). Istota przymusu adwokackiego prowadzi zaś do wyłączenia w postępowaniu przed Sądem Najwyższym zdolności strony do podejmowania przez nią osobiście czynności procesowych (tzw. zdolności postulacyjnej). To powoduje, że czynności podejmowane przez stronę osobiście są bezskuteczne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 6 lutego 2013 r., V CZ 88/12, LEX nr 1294195 oraz z dnia 7 stycznia 2014 r., II PZ 30/13, OSNP 2015 nr 6, poz. 80).

Należy też podkreślić, że zgodnie z art. 130 § 5 k.p.c., pismo kierowane do Sądu Najwyższego, sporządzone z naruszeniem obowiązku adwokacko-radcowskiego, obarczone jest nieusuwalną wadą i podlega zwrotowi, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Odmienność rygoru niedochowania tego obowiązku dotyczy szczególnej kategorii pism procesowych, jakimi są środki zaskarżenia, które generalnie z powodu braków formalnych i niezachowania wymagań ustawowych podlegają odrzuceniu, a nie zwrotowi. Ze względu na systemową konieczność

zapewnienia jednakowej treści rozstrzygnięciom, wydawanym w przypadku środków zaskarżenia niespełniających ustawowych wymagań, przyjęto zatem, że każdy z takich środków, adresowany do Sądu Najwyższego, który został osobiście sporządzony przez stronę pozbawioną zdolności postulacyjnej, podlega odrzuceniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 marca 2018 r., I CSP 2/18, LEX nr 2508154). Dotyczy to wszystkich środków zaskarżenia rozpoznawanych przez Sąd Najwyższy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 listopada 2018 r., II UZ 25/18, LEX nr 2574435).

Należy również stwierdzić, że zażalenie jest niedopuszczalne. Regulacje Rozdziału II w Dziale V Księgi I Kodeksu postępowania cywilnego określają w sposób wyczerpujący przypadki dopuszczalności zażalenia. Stosownie do art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Natomiast zgodnie z § 1¹ tego przepisu zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje także w razie uchylenia przez sąd drugiej instancji wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Zażalenia na postanowienie o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania nie przewiduje także art. 398⁹ k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 czerwca 2012 r., II PZ 15/12, LEX nr 1235834).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odrzucił zażalenie na podstawie art. 130 § 5 *in fine* w związku z art. 398⁶ § 3 i art. 394¹ § 3 k.p.c.